

Kierrätysyhtiö Rippee
Tulliportinkatu 1-5B32
57100 Savonlinna

VALITUS

28.6.2024

Vaasan hallinto-oikeus
PL 204
65101 Vaasa
vaasa.hao@oikeus.fi

Valituksen kohteena oleva päätös

Savonlinnan kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan päätös §95 Jätehuollon järjestäminen kiinteistöllä RN:o 740-3-8-17 (As. Oy Erkontupa/Erkonkatu 6). Päätös liitteessä 1.

Valituksen kohteena oleva päätös on saatu tiedoksi sähköpostilla 25.6.2024.

Vaatimukset

Muutoksenhakija vaatii kunnioittavasti, että hallinto-oikeus:

- 1) Kumooa valituksen kohteena olevan päätöksen/toteaa sen mitättömäksi, koska päätöksen esittänyt viranomainen on ollut esteellinen asian esittelyssä. Jos esteellinen henkilö ottaa osaa asian käsittelyyn, päätös syntyy virheellisessä järjestyksessä. Virheellisessä järjestyksessä syntynyt päätös voidaan kumota. Yhtiön näkemyksen mukaan ympäristönsuojeluviranomainen ei voi itse esitellä lautakunnalle päätöstä, jossa perusteluissa todetaan ympäristönsuojeluviranomaisen toimineen oikea-aikaisesti ja ryhtyneensä riittäviin toimenpiteisiin. Viranomainen ei voi esitellä omaa toimintansa asianmukaisuuden käsittelyä koskevaa asiaa.
- 2) Mikäli hallinto-oikeus katsoo, ettei esittelijä ole esteellinen, on päätös saatettava uudelleen käsiteltäväksi ja ohjeistettava vaatimaan ko. kiinteistölle (Erkonkatu 6) jätteenkeräyspisteen saattamista työturvalliseksi tai esim. talven aikana viemään saman taloyhtiön toiseen (Erkonkatu 8) roskakatokseen jätteet, jolloin työturvallisuusvaaraa ei ole. Yhtiön osalta määräys jätelain noudattamisesta on poistettava päätöksestä. Yhtiön toiminta perustuu jätelakiin. Sen sijaan päätöksen kohteena oleva kiinteistö rikkoo valtioneuvoston asetus jätteistä 10 §:aa sekä Savonlinnan jätehuoltomääräysten 27 §:ää, jotka esittävät kiinteistöihin kohdistuvia vaatimuksia jätteenkeräyspaikkojen suhteen, ml. niiden työturvallisuuden varmistamisen. Valtioneuvoston asetuksen jätteistä 10 §:n vaatimukset kohdistuvat kiinteistöihin. Yhtiön on jätelain lisäksi noudatettava muitakin lakeja, kuten työturvallisuuslakia. Koska kiinteistön jätekeräysalueen turvallisuuden varmistaminen on kiinteistön vastuulla ja urakoitsijoidensa työturvallisuuden varmistaminen jäteyhtiön vastuulla, ei asiassa vaatimukset voi kohdistua jäteyhtiöön.

Päätöksestä lyhyesti ja vaatimusten perustelut

Erkonkadulla on tapahtunut onnettomuus 11.12.2023 ja yhtiö on pyytänyt viranomaiselta katselmusta kiinteistölle, koska kiinteistön jätekatoksen sijainti ei täytä jätelain ja jätehuoltomääräyksiä vaatimuksia. Onnettomuudessa jäteauto valui liukasta rinnettä pitkin hallitsemattomasti jätekatokseen. Onnettomuustilanteessa ei onneksi tullut ihmisvahinkoja, mutta tämä vaara olisi ollut mahdollista. Ko. jätekatoksella käynnit talvisaikaan eivät täytä työturvallisuusvaatimuksia, ja siitä on myös onnettomuus näyttönä. Liitteenä 2 on 14.12.2023 pidetyn katselmuksen muistio.

Katselmuksen jälkeen yhtiön toimesta käytiin kahtena eri päivänä yrittämässä käyntiä ko. jätekatokselle, mutta kummallakin kerralla todettiin, että roskakatokselle pääseminen on työturvallisuusriski edelleen, eikä jätekatokselle päästä katselmuksesta ja siellä keskustelluista asioista huolimatta.

Tämän jälkeen (20.12.2023) yhtiö ilmoitti poistavansa kohteen reitiltä, kunnes kohde on saatettu työturvalliseksi. Tämä oli kiinteistön näkökulmasta edullisin toimintavaihtoehto, eikä kiinteistölle muodostunut näin jatkos osalta hukkakäynneistä käyntimaksua. Näin haluttiin huomioida kiinteistön etu, ja maksut otettaisiin käyttöön vasta kun käynnit kohteella ovat aidosti ja käytännössä mahdollisia. Talvella liukkauden aikaan pääsy jätekatokselle on työturvallisuusriski.

Yhtiön on tämän jälkeen jätehuoltoinsinööriltä (viranomaisilta) tiedustellut lukuisia kertoja yhtiön ja viranomaisen välisissä palavereissa (22.12., 12.1, 26.1 ja 9.2), miten asiassa tulisi edetä ja mitä toimenpiteitä tässä olisi tehtävissä. Yhtiö ei yhdessäkään tiedustelussa ole saanut mitään ohjeistusta tai neuvoja asian ratkaisemiseksi. Kiinteistö ei ole ollut yhteistyökykyinen, ja siksi viranomaiselta on pyydettyä apua tilanteeseen. Yhtiö ei kuitenkaan ole saanut hyvän hallintotavan mukaisesti asiaan ohjeita tai asiallista neuvontaa.

Jätehuoltoinsinööri on siirtänyt asian käsittelyn myöhemmäksi ja vasta 24.4.2024 jätehuollon valvontaviranomaisen käsittelyyn (liite 3). Asiaan on kuitenkin ympäristöviranomaisen toimesta käsitelty maastokatselmuksissa (14.12.2023 ja 13.3.2024) ennen tätä ja myös ennen tätä valituksen alaista päätöstä tehty rakennus- ja ympäristölautakunnassa 20.3. päätös §53 (liite 4).

Yhtiölle on hyvän hallintotavan vastaisesti ja yhtiötä kuulematta esitelty julkisilla esityslistoilla yhtiötä syyllistävä argumentointia (sekä jätelautakunnan että rakennus- ja ympäristölautakunnan), vaikka yhtiö on toiminut tilanteessa työturvallisuuslain pakottavien vaatimusten mukaisesti. Työturvallisuuslaki edellyttää työn keskeyttämistä, kunnes työturvallisuusvaara on poistunut.

Edellä kuvattuun ensimmäisen katselmukseen (14.12.2023) maastossa ja myöhemmin olleeseen toiseen katselmukseenkin (13.3.2024) on osallistunut ympäristöpäällikkö Matti Rautiainen, joka on myös valituksen olevan päätöksen esittelijänä rakennus- ja ympäristölautakunnassa ja täten jäävi arvioimaan onko viranomaisen toiminut asiassa oikein. Esittelijänä toimivan ympäristönsuojeluviranomaisen päätösehdotuksen perustelujen mukaan *”lautakunta toteaa ensin jätehuoltoviranomaisen ja sitten ympäristönsuojeluviranomaisen ryhtyneen oikea-aikaisiin ja käsittelyhetkellä riittäviksi katsomiinsa toimenpiteisiin kohteen jätehuollon järjestämiseksi.”* Asian esittelijä on jäävi hallintolain 27 § ja 28 § perusteella.

Ympäristöpäällikkö on asiassa jätelain 24 § mukainen valvontaviranomainen. Siltä osin, kun kiinteistöllä on ollut jäteasetuksen 10 § vastainen tila, olisi valvontaviranomaisen tullut ryhtyä asiassa jätelain 126 § mukaisiin toimiin turvallisen jätteenkeräyksen varmistamiseksi. Näin ei ole tehty. Tämän vuoksi ympäristöpäällikkö ei siis voi esittelemässään asiassa todeta ympäristöviranomaisen ryhtyneen oikea-aikaisiin toimiin.

Yhtiön näkemyksen mukaan valituksen alainen päätös (Rakennus- ja ympäristölautakunta 19.62024 § 95) olevan erheellinen, koska sen perusteella on tulkittavissa, että Kierrätysyhtiö Rippeen katsotaan toimineen asiassa väärin, vaikka sen toimintamahdollisuudet ovat olleet rajalliset työturvallisuuslain pakottavien velvoitteiden vuoksi.

Päätös on muotoiltu ja perusteltu ns. ratkaisuehdotuksin. Päätöksessä ei käsitellä valvojan viranomaisen toimintaa ja sen mahdollisia puutteita muutoin kuin yllä kuvatulla tavalla, mikä ilmentää intressiristiriitaa. Päätöksessä edellytetään yhtiötä toimimaan jätelain mukaisesti, vaikka kiinteistöllä vallitsee jätelainsäädännön vastainen tila.

Valtioneuvoston asetuksessa jätteistä todetaan seuraavaa:

10 §

Jätteen keräys

Kiinteistön haltijan, kunnan, jätteen haltijan, tuottajan, jakelijan ja muun toimijan on järjestäessään yhdyskuntajätteen ja siihen rinnastettavan jätteen keräyksen huolehdittava siitä, että:

- 1) jätteen vastaanottoaikaan on esteetön pääsy ja jäte voidaan turvallisesti kuormata poiskuljetusta varten;
- 2) vastaanottoaikaan on riittävä määrä kannellisia säiliöitä, maahan upotettavia syväkeräyssäiliöitä, jätelavoja tai muita jätetastioita, jotka soveltuvat kerättäville jätelajeille;
- 3) jätetastioiden käytöstä ja tyhjennyksestä ei aiheudu loukkaantumisen vaaraa käyttäjälle tai tyhjentäjälle eikä muuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;

Asetuksen perustelumuiotiossa taas todetaan, että:

”Pykälän 1 momentin säännökset kohdistettaisiin vastaanottoaikaan järjestäjään, 2 momentin säännökset vastaanottoaikaan käyttäjään ja 3 momentin säännökset vastaanottoaikaan järjestäjään ja jätettä vastaanottoaikaan noutavaan kuljettajaan.”

Lainsäädännölliset vaatimukset asiassa kohdistuvat siis vastaanottoapaikan järjestäjään, joka tässä tapauksessa on taloyhtiö. Asiassa ei voida velvoittaa jäteyhtiötä toimimaan jätelain mukaisesti, koska yhtiö ei ole asiassa rikkonut siihen kohdistuvia jätelain velvoitteita.

Lisäksi päätöstekstissä annetaan ymmärtää, että yhtiö ei ole noudattanut hyvä hallintotapoja ja yhtiö olisi ”yksipuolisesti ja kiinteistöä kuulematta” lopettanut jätteenkuljetuksen, kun kiinteistöllä tapahtui työturvallisuusvaaratilanne, ja katselmuksen jälkeen ei kiinteistölle voitu mennä rikkomatta työturvallisuutta. Päätösteksti antaa ymmärtää, että työturvallisuuslaki olisi mahdollistanut ko. toimintatavan. Yhtiö on ehdottanut kiinteistölle vaihtoehtoisia ratkaisuja tilanteen ratkaisemiseksi, jotka kiinteistö on hylännyt. Koska yhtiö ei ole viranomainen, se ei ole myöskään voinut antaa kiinteistölle pakottavia määräyksiä tilanteen korjaamiseksi. Tältä osin yhtiö on jäänyt asiassa vaille viranomaistukea, jonka vuoksi tilanne on kärjistynyt. Lain kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta 17 § mukaan viranhaltijan on suoritettava virkasuhteeseen kuuluvat tehtävät asianmukaisesti ja viivytyksettä.

Yhtiön näkemyksen mukaan asiaa ei ole kokonaisuudessaan hoidettu viranomaisten puolelta asianmukaisesti ja jätetty kokonaan huomioimatta kohteella jo tapahtunut onnettomuus. Viranomainen ei ole toiminut asiassa hyvien hallintotapojen mukaisesti. Yhtiön näkemyksen mukaan viranomaisen painostus yhtiötä kohtaan eri tavoin epäasiallista ja vastoin hyviä hallintotapoja.

Yhtiö on hakenut viranomaiselta hyvien hallintotapojen mukaisesti apua tilanteeseen. Apua on pyydetty, koska kiinteistön kanssa ratkaisun löytäminen ei ollut mahdollista. Kiinteistön edustajat ovat toimineet yhtiötä kohtaan hyvin epäasiallisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja siksi asia oli siirrettävä viranomaisten käsiteltäväksi.

Päätöksessä on ratkaisuehdotuksena hakea jätettä jätekatokselta käyttäen ko. rinteessä pakettiautoa. Ratkaisuehdotus ei ole talvella mahdollista työturvallisuuden vaarantumatta. Rinne ei ole turvallinen edes pakettiautolla. Kiinteistön edustaja itse suullisesti tuonut maastossa (14.12.2023) esille, ettei autoja tai parkkipaikkoja voi parkkeerata sisäpihalle, koska autolla ei talvella pääse ko. rinnettä ylös. Tämä seikka tuli esille, kun asian ratkaisemiseksi ehdotettiin jäteastioiden siirtoa kadun varressa olevalle parkkialueelle. Yhtiö on tuonut kiinteistölle hyvän hallintotavan mukaisesti esille muita vaihtoehtoja tilanteen korjaamiseksi ja jätteenkeräyksen varmistamiseksi. Kiinteistö ei ole ollut yhteistyöhaluinen. Jätelaissa säädetyt velvoitteet ja hyvä hallintotapa eivät tarkoita, että niitä noudattamalla pitäisi tai voisi rikkoa työturvallisuusmääräyksiä. Työturvallisuuslain ja -määräysten mukaan työntekijän ja työtä suorittavan tahon arvio vaarasta on riittävä.

YHTEENVETO

Kierrätysyhtiö Rippee pyytää kohteliaammin hallinto-oikeutta kumoamaan Rakennus- ja/tai ympäristölautakunnan päätöksen §95 ja saattamaan asian uudelleen käsiteltäväksi. Yhtiö pyytää myös mahdollisuutta tulla kuulluksi Rakennus- ja ympäristölautakunnassa ennen uudelleen tehtävää päätöstä.

Työturvallisuuslain 10 §:n mukaan työtä teettävällä on velvollisuus selvittää ja arvioida työolosuhteiden turvallisuus. Olemme tehneet tämän arvioinnin ja todenneet, että kyseiset olosuhteet aiheuttavat vaaraa työntekijöiden turvallisuudelle. Tämän lisäksi kohteella on jo kerran tapahtunut onnettomuus, joten arviotamme ei yhtiön käsityksen mukaan voida edes kyseenalaistaa.

Jos työolosuhteet aiheuttavat vakavaa vaaraa työntekijöiden turvallisuudelle, eikä vaaraa aiheuttavia epäkohtia voida poistaa ennen työn jatkamista, on työt keskeytettävä heti. Jos näin ei toimittaisi, se tarkoittaisi työturvallisuusmääräysten rikkomista, mikä on säädetty ratkaistavaksi työturvallisuusrikoksena rikoslain 47 luvun 1 pykälässä. Rikoksen tekemistä ei voi viranomaisen eikä kukaan muukaan edellyttää taikka sallia, minkä vuoksi työn teettäjällä eli yhtiöllämme on lakisääteinen velvollisuus pidättäytyä työn teettämisen jatkamisesta työturvallisuusmääräysten vastaisissa olosuhteissa heti sellaisen tilanteen ilmettyä. Työn teettämisestä pidättäytymistä tulee myös jatkaa niin kauan, kunnes vaaraa aiheuttavat eli työturvallisuuslain vastaisen olosuhteet on korjattu turvallisiksi.

Anne Rautiainen
toimitusjohtaja
Kierrätysyhtiö Rippee

- Liite 1 Valituksen kohteena oleva päätös: Savonlinnan kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan päätös §95 Jätehuollon järjestäminen kiinteistöllä RN:o 740-3-8-17 (As. Oy Erkontupa/Erkonkatu 6).
- Liite 2 Muistio maastokatselmuksesta 14.12.2023
- Liite 3 Jätehuoltoinsinöörin päätös siirtää asia ympäristöviranomaisen valvontatehtäväksi.
- Liite 4 Rakennus- ja ympäristölautakunnassa 20.3. päätös §53